

Magyar Bírói Egyesület

**A Magyar Bírói Egyesület javaslata
a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény
módosítása tárgyában**

2019. február

1. A javaslat célja

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény rendelkezik a bírói javadalmazás összetevőiről és szabályairól. 2020. január 1-jétől Magyarországon működni fognak az önálló közigazgatási bíróságok, ahol a bírák azonos státusz szabályok mellett teljesítenek szolgálatot, mint a rendes bíróságok bírái. A Kormány a bírói bérek adott feladat súlyához mért tarthatatlanságát felismerve a bírói javadalmazás jelentős emelését határozta el. A Magyar Bírói Egyesület, mint a bírák reprezentatív érdekképviselői szervezete Stratégiai Partnerségi Megállapodást kötött az Igazságügyi Minisztériummal és ezen együttműködés alapján az OBH -val folytatott munkálatok során képviselt álláspontjai megerősítésére a bírák érdekeinek közvetlen képviselőjére önálló javaslatot állított össze a fenti törvény módosítása érdekében.

A megalkotandó törvény -módosítás

A törvényjavaslat célja, hogy Magyarországon a bírák javadalmazása a bírói munka felelősségének súlyához, a viselt hivatal méltóságához, annak társadalmi hasznosságához igazodjék és alkalmas legyen a legjobb jogászok megszerzésére, megtartására. Mindezt úgy, hogy hazai viszonylatban is versenyképés életpályát tudjon felmutatni, a kor kihívásai mellett - pótolva a jelentős bérelemeradást - a bírósági szervezet humán erőforrás feltételeinek biztosítása érdekében.

A javaslat szükségességének okai

A bírói béremelés – minden egyéb ezt érintő javadalmazási összetevővel – elodázhatatlan, mert számottevő béremlés csak 2005-ben zárult a bírósági rendszerben. Azóta csak apróbb kiigazítások történtek és az Igazságügyi Minisztérium által kezdeményezett 3 x 5%-os illetményalap emelés is csak eseti kompenzációt jelentett. Emellett a bírák és igazságügyi alkalmazottak fizetése között jelentős bérfeszültség keletkezett, hiszen 2017. szeptemberében a nem bírói állomány 30%-os átlagos béremelésben részesült. Nem beszélve arról, hogy a bírói bérek reálértékükben az utolsó jelentős béremelés óta majdnem felére estek úgy, hogy szinte minden állami szférában jelentős kereset növelések történtek. 2018. szeptemberében az évszázados hagyományok ellenére az ügyészi beosztási és vezetői pótlékemeléssel a bírói és ügyészi javadalmazás mértéke ésszerű indoklás nélkül szétvált, amely feszültségek forrását képezi.

A javaslattal érintett közfeladat változása is indokol jogszabályváltozásokat

Az Alaptörvény 7. kiterjesztése, az Alaptörvény 25-27. cikkeinek módosításával intézményesítette külön bírósági szervezetben a közigazgatási bíróságokat. Ám a feladat ellátásához szükséges személyi állomány (bírák és igazságügyi alkalmazottak) számára világos, vonzó életutat kell felmutatni, hogy a legjobb jogászok és minőségi munkaerő jelentkezzen a pályára. Ezzel a lépés-sorozattal, a régóta várt módosítás útján megoldható lehet a rendes bíróságokon is a humánerőforrás megfelelő szintű biztosítása és a bírói munka anyagi megbecsülésének kiugró javítása is.

2. Az igénybe veendő eszközök

Jogalkotás

Úgy, hogy a MABIE, mint a bírói kar legszélesebb rétegeit átfogó és bírói kar felét tagságában tudó, egyébként a Közigazgatási Bírák Egyesületével és a Munkaügyi Bírák Egyesületével a bérkérdések képviselőjében megállapodást kötött érdekképviseleti szervezet, már majd egy évtizede dolgozik a béremelési és életpálya javaslatokon. Így a bírói béremelést célzó komplett javaslat benyújtása a törvény módosításra irányul, amely mind a bírósági tisztviselőkre, mind az ügyészekre is kihatással van.¹

Egyéb intézkedés

Nem szükséges csupán a javaslat által kitűzött célok ültetése fontos, ám gyors azonnali lépésekre van szükség, hisz a közigazgatási bírói kar toborzása folyamatban van és a bírói jövedelmi helyzet is rendkívül méltatlan.

3. A Kormányprogramhoz való viszony

Magyarország Kormánya a bírói bérek emelésének szándékát először 2018. október 6-án jelentette be, amelyet követően 2018. december 13-án tartott kormányinfón a Miniszterelnökséget vezető miniszter közölte, hogy a Kormány szándéka szerint legkésőbb 2020. január 1-jével új bírói bértáblát vezetnek be. Másként fogalmazva ezt a célkitűzést, kormányzati tényezők azt is kijelentették, hogy a bírói bérek drasztikus emelése szükséges. Ezt az irányt az Igazságügyi Miniszter maga is megerősítette.

4. Előzmények

A Magyar Bírói Egyesület (MABIE) már évek óta szorgalmazza és tevékenykedik a bírák javadalmazásának a társadalmi folyamatok változása miatti jelentős emelésén. Mindez azt jelenti, hogy a bírói hivatásrend arányos és tisztességes javadalmazásának elérése iránti törekvések, amelyekben az Országos Bírósági Hivatal (OBH) és a Bírósági Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) is komoly lépéseket tett, eredményükben teljesen egybe is esnek a MABIE és immár a döntéshozói elképzelésekkel. Más szóval, jelentős bírói béremelésnek kell következnie, amelyet egy komplex javaslattal kell megalapozni.

A bírói életpálya és azon belül a bírói bérek emelése érdekében a 2011-12-ben a MABIE által megkezdett munka része volt, hogy ebben a témában egyeztetések történtek az érdekképviseleti szervek között és az OBH, mint a költségvetésért felelős is végre felkarolta ezeket az elképzeléseket. Idő közben (2014-15-ben) elkészült a MABIE életpálya koncepciója és ehhez egy javaslat is, amely alapelemeiben - és konkrétan is - az OBH-ban folyó munkát jelentősen segítette. Majd az OBH elnöke, az Országos Bírói Tanács (OBT), a MABIE és a Bírósági Dolgozók Szakszervezete 2015. április 2. napján megállapodott a Bírói Életpálya Szakértő Testület (BÉSzt) felállításáról a bírói életpálya modellel kapcsolatos szakmai kérdések folyamatos egyeztetése érdekében.

¹ Ezeket a pontokat az előterjesztésben a megbeszéléseknek megfelelően külön jeleztük is.

Így MABIE a BÉSZT területén folyamatosan részt vett a javaslatok elkészítésében, a megoldási lehetőségek kidolgozásában és olyan háttér- és megalapozó anyagokat dolgozott ki képviselője – aki ráadásul az OBH kapcsán központi igazgatási feladattal megbízott bíró is volt -, amelyre az OBH-ban folyó munka építeni tudott és mai javaslatainak is fontos pillére. Időközben, mivel a jogszabályok megváltoztatására irányuló előterjesztésre az OBH elnöke jogosult, a béremelés kérdéseit magához vonta, így a MABIE és más érdekképviselők véleménye elhalványult. 2018. évben a BÉSZT tevékenysége gyakorlatilag az OBH irányából megszüntetésre került. Mindez annak ellenére, hogy tisztviselői béremelés előkészítése idején ez a közös munka, a kölcsönös bizalomra épült és zökkenőmentesen hibátlanul folyt.

Ma már azonosítható okokból a BÉSZT közös életpálya és béremelési munka-színtere a bírósági rendszerben -mint az érdemi egyeztetés fóruma - megszűnt, amelyet az OBH által propagált anyagokkal, javaslatokkal kapcsolatos tájékoztatók sem pótolhattak. A tisztviselői béremelés után egy évvel az OBH elnöke a 2019. évi költségvetési törvény előkészítése során a BÉSZT munkáira épített javaslattal fordult a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági elnökök támogatásával a Parlamenthez. Ezt a javaslatot megtárgyalta az OBT is, és támogatta a költségvetési javaslatot -, mint a MABIE is, amely ezen téma miatt 2018. júliusi rendkívüli Országos Választmányi ülésén állt a javaslat mellé. Mindez azért fontos, mert ez is igazolja az érdekképviselői és bírói öngazgatási szervek OBH javaslat mellett megjelent támogató fellépését.

Ezután, 2018. nyár végén az OBH elnöke egy finomhangolt, de a költségvetési törvény kapcsán beadott béremelési javaslattal kereste meg az Igazságügyi Minisztériumot. Ezt a bírói kar csak a benyújtást követően hónapokkal később 2018. év végén láthatta, miután a MABIE és az OBT is írásban szorgalmazta az együttműködést a hivatal és az érdekképviselők között. Történt ez azért, mert a BÉSZT működését a MABIE és az OBT is hiába kérte az OBH elnökétől. Így közben a MABIE szinte légtüres térben tovább dolgozott a javaslatok megalapozásán. Az OBH javaslattal kapcsolatban kritikák is megjelentek. A bírálókat sarkalatos pontja az volt, hogy a bírói rétegek helyzetét maguk a bírák ismerik a legjobban és az is, hogy vajon ott vannak-e a legnagyobb problémák, ahol a hivatal változtatási javaslattal élt. Tudjuk, hogy az OBH a vezetők által szűrt információk birtokosa. A MABIE közvetlenül észleli a gondokat. Így a MABIE már 2017. végén kérdőíves felmérést készített a bírák körében a bér és életkörülmények vonatkozásában, hogy minél pontosabb információkkal rendelkezzen a javadalmazási kérdések megoldása és egy komplex javaslat kidolgozása tekintetében.

5. Európai uniós vagy egyéb nemzetközi kapcsolódások

A magyar bírói bérek helyzete - több téma mellett - a Nemzetközi Bírói Egyesület (IAJ) napirendjén van, ahol nem speciálisan erre a kérdésre, de felügyeleti vizsgálatot határozott el a szervezet Marrakechben tartott ülésén. Az ENCJ elnöke és képviselői már 2018-as látogatásuk óta folyamatos érdeklődést mutatnak a téma iránt. De az Európai Unió Bizottságának küldöttsége és más nemzetközi szervezetek is kirívóan alacsonynak minősítették a magyar bírói javadalmazást és folyamatosan érdeklődnek

a helyzet megoldásáról. A nemzetközi szervezetek képviselői konstatálták, hogy az uniós illetve más európai országokban a nemzetgazdasági jövedelem-növekedéssel a bírói bérek emelése lépést tart és ilyen mostoha helyzet, mint Magyarországon kivételesen fordul elő. A helyzet megoldásához segítségüket is felajánlották.

7. Igazi vitás kérdések ezen a jogalkotási területen nincsenek.

8. A helyzet megoldásában a MABIE szerepe

A MABIE az előző kormányzati ciklusban már Stratégiai Partnerségi Megállapodás keretében együttműködött az Igazságügyi Minisztériummal. Ezt a szándékát alapszabálya szerint a jövőben is fenn kívánta tartani, ezért megismerve a kormányzati szándékot és a betervezett OBH elnöki – ha igaz - immár utolsó bérjavaslatot és az Igazságügyi Minisztériummal 2019. január végén egyeztetett és 2019. január 31-én aláírta az új Stratégiai Partnerségi Megállapodást.

Ezen megállapodás és a fentiekben leírt helyzet miatt is a reprezentatív érdekképviselő, a MABIE maga is béremelési javaslattal él. Ezzel, mintegy megerősíti a hivatal szándékait és előterjesztését a bírói javadalmazás rendezése tárgy körében. Megjegyzendő, hogy a béremelés tekintetében ma Magyarországon a bíróságok tekintetében semmilyen alkotmányos érdekegyeztető fórum sincs a bírák közvetlen érdekképviselője biztosítására, mint bármely más munkavállaló vagy szakágazat esetében.

A MABIE a bíraktól származó legnagyobb legitimitációval rendelkezik a bírósági rendszerben, hisz a bírói kar felét tudhatja sorai között. Az is döntő érv, hogy döntő véleménye legyen bérkérdésben, mert a MABIE rendelkezik a legpontosabb információval arról, hogy hol, melyik bírói, bírósági szférában indokolt – és milyen mértékben - a bírói javadalmazás emelése, hisz a bírói társadalom legszélesebb rétegeinek véleményét és helyzetét is jól ismeri. Ebben a témában empirikus felmérési adatai is vannak, hisz tagjai körülményeiről nap mint nap tájékozódik, többször országos vizsgálatot is végzett.

Mindezek miatt MABIE tisztségviselő vezetőinek az Igazságügyi Miniszterrel történt 2019. január 22-ei találkozásánál, az együttműködés megindításával a felek azonosították a legfontosabb együttműködési tételeket és megbeszéltek azokat a lehetséges kritériumfeltételeket, amelyek a döntéshozók számára is fontosak a bírói javadalmazás rendezése tekintetében. Mindezek olyan tényezők, amelyeket a fentiek miatt MABIE magára kötelezőnek tart és az együttműködés mérföldköveinek tekint.

9. A MABIE javaslatát övező elvi kérdések:

A bírói javadalmazás emelésének javaslata kapcsán a következő felvetések szem előtt tartása indokolt:

9.1. a javadalmazás rendezés (béremelés) tekintetében a bírói kar érdekét a legszélesebb alapokon képviselő, leghitelesebb szervezet, a reprezentatív érdekképviselő is komplett javaslatot terjesszen elő,

9.2. a bírói és az ügyészi bérek mértékének az évszázados hagyományokra tekintettel, a szervezetek sajátosságaira figyelemmel azonosnak kell lennie, az eltérítést kompenzálni szükséges,

9.3. a béremelésnek, mint minden jelentős bérnövelés esetén több pilleren kell állnia, több lépcsőben kell az elemeit megtervezni és azon az alapon megvalósítani,

9.4. a béremelés ütemében a kompenzáció után először egy jelentős növelés, ugrás szükséges a bírák javadalmazásának emelésében,

9.5. a béremelésnél figyelembe kell venni a hazai gazdasági teljesítőképességet, a hazai kereseti viszonyokat, a más hatalmi ágaknál és területen volt bérrendezéseket és az ott alkalmazott jogtechnikai megoldásokat is, ezért az emelés mértékének ezekhez igazodóan reálisnak is kell lennie,

9.6. az emelésnél kalkulálni kell a tisztviselői bérek és az ügyészi javadalmazás növelésével is.

Mindezek kiemelésével, és e tételek általános indokolásban való kidolgozásával pontosításával, a MABIE javaslata megfelel ezen követelményeknek.

10. A javaslat útja az Igazságügyi Miniszterhez és ennek célja

A MABIE javaslatát eljuttatja az Igazságügyi Miniszterhez, hogy a módosítási indítvány szellemében szíveskedjék a bírák érdekét a jogalkotás területén képviselni azzal, hogy a bírói függetlenség egyik legfontosabb eleme a bírói anyagi biztonság helyzete, a személyi függetlenség záloga, a legjobb jogászok megszerzésére és megtartására a jövőben kellő biztosíték lehessen.

.....

A Magyar Bírói Egyesület törvény módosítási javaslata a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII törvény kapcsán

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS:

A hazai társadalmi-gazdasági és javadalmazási viszonyokról

A magyar bíróságokon 2004 - 2005. óta érdemi bérfeljesztés nem volt csak bizonyos kiigazítások, amelyek az infláció hatását még kompenzálni sem tudták. A bírói javadalmazásnak, a bírói hivatás méltóságához és a felelősség súlyához igazodó felemelése nemcsak azért fontos, mert itthon számos hatalmi ág fizetését ebben az időben már többször is rendezték, bár ez is nyomós érv lehet. Így "A kormány 2010 óta a közszolgálat több területén hajtott végre béremelést, ami több mint félmillió dolgozót érintett, az elmúlt hat évben 51 százalékkal emelkedett az átlagbér, és

duplájára nőtt a szakmunkás-bérminimum.... a pedagógusok bérét 50 százalékkal emelték, és ugyanilyen arányban növekszik 2019-ig a rendvédelmi dolgozók, rendőrök, katonák és tűzoltók bére, míg az egészségügyi szakdolgozók béremelése jövőre átlagosan eléri a 65 százalékot. Magasabb bért kapnak már többek között a mentők, ápolók, a bölcsődei nevelők, a szociális és a kulturális ágazat, a járási és kormányhivatalok, valamint a NAV dolgozói is. Az Országgyűlés tisztségviselőinek tiszteletdíja az általuk vállalt munkával arányosan alakul, és ez megfelel a korábbi és a nemzetközi gyakorlatnak" írta a Magyar Idők című lap 2018. július 14-ei száma a parlamenti képviselői tiszteletdíjak újabb emelése kapcsán.

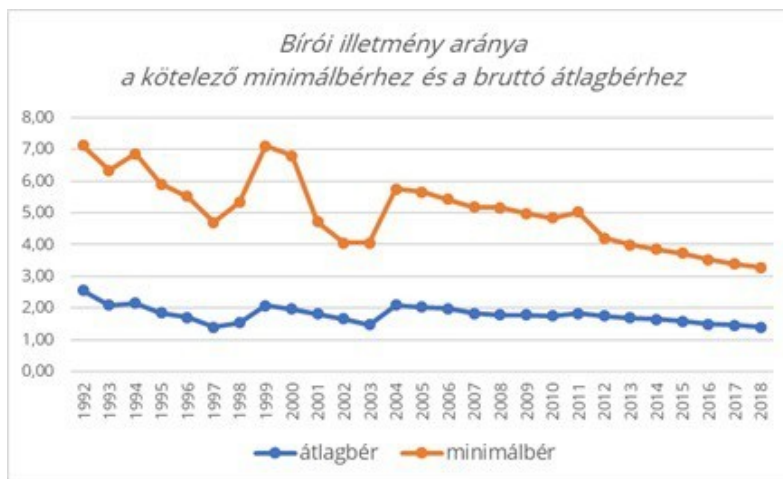
A bírói bérek alakulása

Magyarországon a bírói bérek számottevő emelésére utoljára 14 éve többlépcsős formában került sor. Megjegyzendő, hogy ilyen szakma szinte elvétve létezik ma hazánkban – épp a kormányzati bérfelzárkóztatás pozitív eredményeként – ahol nem volt azóta érdemleges béremelkedés. A bíróságok tekintetében a bérnövelés általában a bírói illetményalap megemelését jelentette. 2005. óta két kisebb inflációs hatást kiváltó emelés (5-5,05%) a 13. havi bér alapbéresítése és 1,68%-os korrekció, valamint az Igazságügyi Miniszter által jegyzett háromszor 5%-os egymásra épülő bérnövelés volt. Ez összesen 27,23% a 13. havi nélkül.

A Magyar Bírói Egyesület az utóbbi években számtalanszor hívta fel a döntéshozók figyelmét, hogy a bírói jövedelmek mértéke tarthatalan, ugyanis például a közszférában az utóbbi pár évben átlagosan 52,6 – 60 %-os béremelés történt, szemben a bírói illetményalap ebben az időszakban való 16,5%-kal emelésével. Magyarországon volt olyan terület, ahol az utóbbi 7-8 évben kétszer vagy többször is jelentős béremelés történt mint, amiről a Magyar Idők cikke is szól. ²

2018. szeptember 1-jétől az ügyészek beosztási és vezetői pótlék-emelésben részesültek, ezért bérük átlagosan legalább 20%-kal meghaladja a bírákét.

A bírói bér más mutatókkal összehasonlítva az OBT őszi ülésére készített anyagban :

² A parlamenti képviselői tiszteletdíj érdekes összefüggést jelent ugyanis a 90-es évek a bírói és a parlamenti képviselői illetményalap azonos, közel egymáshoz mérhető volt, ma nominálisan a bírói 453.330 Ft, míg a képviselői alap Ngátlagkereset x3= 891.000 Ft.

Tehát amellett, hogy az átlagkereset az utóbbi 14 évben több mint kétszeresére nőtt, vagyis magyar átlagkereset 2005. évben 158.343.-Ft-ról, 2018. novemberre 355.100.-Ft-ra nőtt, addig a bírói bér olyan szinten devalválódott, hogy reálértéke felére esett.

A 2005-ben³ hatályosult utolsó nagyobb béremeléskor a magyar kezdő bírói bér az aktuális átlagkereset 2,3 szorososa volt, ez 2018. év végére 1,33 szorosára csökkent, de grafikonból is látszik, hogy a csökkenés évek óta töretlenül folyamatos.

A magyar átlagos reálkereset 2005 - 2018 évek közötti indexe 61,3%, vagyis reálértékben ennyit növekedett a kereset. A magyar infláció 2005-től 2018-ig 48,94% -ot tett ki, míg a bruttó bírói bér a 13. havi bér alapbéresítésével együtt összesen 37,33 % -ot nőtt, ezért a bírói bér lemaradásunk az átlagtól reálértéken 72,9%. Az infláció ebben az időszakban 11,61%-kal nagyobb volt, mint a bírói bérnövekedés mértéke. Ez, több mint elszomorító .

Ma a mértékadó bírói bruttó órabér⁴ 3116 Ft-ot tesz ki, amely a bíró felelősségteljes munkájához nem mérhető, azt egyáltalán nem tükrözi. Ráadásul emellett a törvény tiltó szabálya miatt más kereső foglalkozást gyakorlatilag a bíró nem is vállalhat. Tudni kell azt is, hogy a bíró hivatalát 30 éves kora felett nyerheti csak el.

Ma egy kétgyermekes bíró, akinek házastársa aktuálisan nem áll munkában már a létminimum alatt él. (4 tagú család esetén az ezévi létminimum 361.600.-Ft, amelynél a kezdő nettó bírói bér 33-35 éves korú bíró esetén alacsonyabb.) Ezt a megállapítást támasztja alá a MABIE múlt évvégi kérdőíves felmérése is, miszerint a válaszoló több százat meghaladó bírák közül több mint felének havi anyagi gondjai vannak.

Ez ma Európa más államaiban úgy, mint az Európán kívüli demokráciákban is elképzelhetetlen és alkotmányos alapértékeket veszélyeztethet.

Emellett a kérdőívekben a válaszadó bírák 95%-a szerint az utóbbi évek apróbb bér kiigazításai nem voltak elégségesek. Ugyanakkor, ugyanilyen százalékban kinyilvánították azt, hogy a bírók munkájukkal és felelőségükkel arányos fizetést kell, hogy kapjanak és ezt nem pótolják esetleges jutalmak. A bíróságok belső viszonylatában is egy jellemző összehasonlítás tehető, míg 2012-től a tisztviselői bérek átlaga 92%-al nőtt, addig a bírói bérek 16,5%-kal.

Magyarországon a jogászi hivatásrendek képviselői mind jelentősen jobb anyagi kondíciókkal bírnak, mint a bírák, de az arányos bírói bérnél több a szakértői díjazás is. Az ügyészek béremelése 2018. szeptember 1-től érvényes azt – százéves hagyomány ellenére - indokolatlanul a mai napig sem követte vagy kompenzálta bírói béremelés. Emiatt feszültség lappang a két szervezet között. A bérharc – MABIE által is támogatott - eredményeként a bírósági tisztviselők tavalyi béremelése által számtalan olyan helyzet alakult ki, hogy a bíró fizetése kevesebb lett, mint nem bíró munkatársáé, holott a döntést a bíró hozza, a rendszer a bíróra épül.

³ A rendszerváltáskor még ennél is sokkal magasabb arányú volt.

⁴ Ha a hazai órabéreket nézzük akkor a bírói órabér bruttó 3116.-Ft, ehhez viszonyítva magasról de nem a kiugróan magasról indulva például a vezető mérnökóradíj 23.500.-Ft, a gyakornok mérnöki díj 9050.-Ft, a parlamenti képviselői átlag 9.300. Ft közszférában, a számvevő 5.450.-Ft, kirendelt védő óradíja 5000.-Ft szakértő 4000.-Ft, szakmunkás 2500.-Ft-tól számítható.

A nemzetközi adatok

A magyar bíróságok teljesítménye – 2010. óta – Európában az Eurostat rangsorok első harmadában - sőt egyes területeken élvonalában - van és mutatóink most is folyamatosan javulnak, de közben ezzel szemben 3 éve a magyar bírói bér az utolsó uniós ország jövedelemszintje alá esett, a 28. Az Európai Unió átlag a kezdőbírói bruttó fizetés per hónap EUR 4.800, míg a magyar 1.394 Eurot tesz csak ki. A kezdőbírói alapilletmény egy főre jutó éves GDP értékéhez viszonyított aránya: Magyarország esetében 1,14, míg Románia esetében 2,79, Bulgária esetében 2,38, Szlovákia esetében 2,25, Csehország esetében 1,82 és Lengyelország esetében 1,73. A nemzetgazdasági átlagkereset és a legalacsonyabb bírói bér arányában a magyar 1,33-as adat alatt csak Franciaország, Monaco, Németország áll, de köztudott, hogy náluk milyen jelentős minden jövedelem. A "visegrádi négyeknél" ez az arány 2,275-ös, a volt szocialista ország Eu tagoknál 3-szoros, míg az utolsó 12 Eu-hoz csatlakozó állam átlaga 2,8 a hazai 1,33-arányszámhoz képest, amely minden hónapban tovább romlik.

Ma Európában csak az ukrán⁵, albán és moldáv bírói bér kevesebb a magyarénál, holott a nemzeti jövedelem és egyéb mértékadó egy személyre számított mutatók szerint az európai országok középmezőnyben vagyunk és ebben a tekintetben legalább 20 államot megelőzünk. Ezeket az adatokat a világhálón is felkutatta a MABIE képviselője, de a nemzetközi összehasonlításban is mérte az Európa Tanács a 2014-es CEPEJ jelentése alapján. Sajnos azóta itt is jelentősen romlott a helyzet.

Tehát látható, hogy külföldön komoly törekvések vannak a megfelelő általában magas mértékű bírói illetmény bírói függetlenségi kérdésként kezelésére. **Az Európai Unió Bírósága a Portugál Bírák Egyesülete és a Portugál Számvevőszék** között folyamatban lévő **ügyben** meghozott előzetes döntéshozatali ítéletében részletesen kifejtette: azt, hogy a bírák olyan szintű illetményben részesüljenek, **amely összhangban áll az általuk ellátott feladatok jelentőségével, hisz bérük a bírói függetlenség lényegi biztosítékát alkotja.**⁶

A MABIE általános megállapításai a bérrendezés vonatkozásában

Ma olyan alacsony a bírói bér, hogy már a bírói függetlenséget, a bírói integritást közvetlenül is veszélyezteti. A magyar bíró munkaerőpiaci helyzete elégtelen. Mindezek miatt a bírói javadalmazás jelentős emelését nem lehet tovább halogatni, ahogy ez a kormányinfón is elhangzott. Ráadásul azonnali lépések kellenek.

A MABIE a bírák véleményére alapított álláspontja szerint, mivel olyan óriási a lemaradás, mind itthon, mind külföldi viszonylatban, az emelés nem is várhat a közigazgatási bíróságok működésének megindulásáig, 2020-ig, ezt már ebben az évben az ügyészi béremelés visszamenőleges kompenzálásával és azzal egyidejűleg nominális bérnöveléssel, majd rövid idő múlva nagy ugrással indokolt indítani.

⁵ 2020-ra Ukrajnában olyan javaslat bevezetését tervezték, amely a jelenlegi magyar bírói bérek majd kétszeresét érné el.

⁶ (C-64/16. számú ítélet 45. bekezdése, 2018. február 27.)

Ráadásul emellett – mint fentebb utaltunk rá - a bírói bérek hazai összevetésben is méltatlanul alacsonyak más szakmákhoz képest. Elismerjük az OBH munkáját a munkakörülmények javítására, az anyagi bónuszok biztosítására, kérjük az együttműködést a nem rendszeres anyagiak elosztás tekintetében, de a rendszeres bér a főkérdés, amely csak döntéshozók által növekedhet. A bíróságon a függetlenül ítélkező, tárgyaló bíró a főszereplő, a fizetésemelés is elsősorban rájuk kell fókuszáljon és nem a vezetőikön van a hangsúly, mint az ügyészségeken.

A korábbi BÉSZT által kidolgozott koncepció – az illetményalap emelése nélkül, az eddigi pótlékok megőrzése mellett – a beosztási pótlékot és a szolgálati időhöz kötött szorzók általános emelését írta volna elő a legalsó fizetési fokozattól kezdve. A kidolgozott javaslat célja az volt, hogy az ítélkező bírák illetménye érezhetően emelkedjen, miközben a legmagasabb besorolású igazságügyi alkalmazottak különösen a bírói kinevezés előtt álló bírósági titkárok és a kezdő bírák illetménye közötti bérfeszültség megszűnjön. Az első besorolás újragondolása is megtörtént. A koncepció másik fő mozgató rugója, hogy a bírákat érdekeltté tegye a szakmai előmenetelben, mivel jelenleg egy címzetes törvényszéki bírói címet viselő járás, vagy kerületi bírósági bírót az illetmény egyáltalán nem motiválja abban, hogy magasabb szintű bíróságra pályázzon és az ott lévő nehezebb ügyeket tárgyalja. Ezek a kérdések a MABIE most elkészített anyagaiban hangsúlyt kaptak, így érdemes a jelenlegi javaslat elveit a fent írt követelményekre vetítve egy csokorban is meghatározni.

A javadalmazás emelés céljai az elvek tükrében

A MABIE törekvéseiben és a BÉSZT-be korábban vitt és ott elfogadott elképzeléseivel a jövőbeni illetményemelés kapcsán a fenti neuralgikus pontok ismeretében a következőket fogja szem előtt tartani.

1. Valorizáció, a bér értékállóságának biztosítása már ismert, más hatalmi ágaknál alkalmazott mechanizmussal.
2. A bírói hivatással és felelőséggel arányos javadalmazás az Alaptörvényben garantált bírói függetlenség alkotórésze, az igazságszolgáltatás szervezeti integritásának és az ítélkezés színvonala folyamatos emelésének is záloga. Kiemelendő hogy, a hatékonyabb és még színvonalasabb igazságszolgáltatás bizonyítottan a gazdaságot támogató hatásként jelentkezik, ezért a bérrendezést befektetésnek kell tekinteni.
3. A bírói béreknek kiszámítható, előremutató életpályát kell sugallnia a legjobb jogászok megszerzésére és megtartására.
4. A bírónak a rendszeres juttatásait, bérét kell ugrásszerűen emelni és nem a vezetői döntés alapján járó kiegészítő pótlékokat, és nem rendszeres juttatásokat. A diszkrecionális juttatások mindig magukban hordozzák a befolyásolás lehetőségét, amely integritási kockázat.
5. A bírói illetményrendezés bevezetésével nem lehet éveket várni. A 2018. szeptember 1-jével az ügyészek illetménye fejlesztésre került, a bírói nem, a két

hivatásrend között indokolatlan és nem megmagyarázható bérfeszültség keletkezett, amelyet meg kell szüntetni.

6. Az ügyészségi vezetők felelőssége a beosztott ügyészekéhez képest jóval magasabb, hiszen az ügyészi szervezetrendszerben szakmai kérdésekben is a vezető dönt, így esetükben a vezetői pótlék ismert mérvű emelése indokolt volt. Ezzel szemben a bírósági szervezetben az illetményemelési koncepciónak az ítélkező bíróra, nem pedig a bírósági vezetőkre kell fókuszálnia. A bírák ugyanis függetlenül ítélkeznek, a közhatalom gyakorlásáért viselt felelősségük önálló, az igazgatás feladata pusztán az ítélkezés feltételrendszerének biztosítása, amely nem eredményezhet túlértékeltséget a bíró munkájával szemben.

7. Eddig is minden jelentős bírói béremelés többlépcsős volt, így ezt a javaslatot is ekként kell értelmezni a bírói hivatás társadalmi szükségessége és fontossága figyelembe vételével, de a folyamat elején, gyorsan egy nagy ugrás elengedhetetlen, hisz ezt a magyar gazdaság jó teljesítménye is lehetővé teszi.

8. A bérrendszeren belüli anomáliákat rendezni kell. Bérfeszültségek, horizontális életpályáiv, a kiegészítő és egyéb pótlékok bérarányt fellazító szerepének csökkentése, a magasabb szintű szakmai munka iránti motiváció növelése a szintek közti arányok növelésével, a hosszú kiválóan végzett munka érezhető előmenteli garantálása, stb.

9. Biztosítani kell a bírák számára, hogy a hasonló állami tevékenységben eljáró állami alkalmazottakkal a bírói bér versenyképes legyen, hogy a közigazgatási bírák is legjobb jogászok közül kerüljenek ki, emellett a más állami hivatalokban, hatalmi ágakban alkalmazott előnyöket is be kell építeni a rendszerbe.

10. A kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény (KIT) XX. fejezetében a család és gyermekvállalást segítő rendelkezéseket a bírák és bírósági dolgozók részére is értelemszerűen biztosítani kell.

A javadalmazás emelésének lépcsőzetes bevezetésének fázisai és az érintett jogintézmények, változások:

1. lépés - 2019. július 1.napjától

- Az ügyészi 2018.-as beosztási pótlékemelését, 10 hónapi beosztási pótlékot egy összegben minden bírónak tényleges beosztása **szerint kompenzációban** meg kell kapnia.
- Egyben **emelkedik a** járási, törvényszéki, táblai és kúriai **beosztási pótlék** összege **a szeptemberi ügyészi emelés szerint.**
- **Az első bírói besorolásnál,** a szolgálati idő beszámítására a jogi szakvizsgához kötött munkakör betöltésénél a szolgálati idő számítása normatív szabályozásra kerül.
- **A címzetes bíró cím kiterjesztése.**

2. lépés - 2019. november 1. napjától

- **A bírói illetményalap a nemzetgazdasági átlagkeresethez igazítása a**

parlamentari képviselők tiszteletdíja szerinti időszak alapján számítva azzal, hogy a bírói illetményalap annak az 1,6-sa lesz. (Ezáltal **a tisztviselői** béreknél is ez az irányadó tehát a 453.330.-Ft bírói illetményalap növekedne és ez alapján fizetések korrekciója következhetne be.)(Emellett az **ügyészi** illetményalap is ilyen mértékű lehetne.)

- A bírák nem végezhetnek - kis kivétel híján - más kereső tevékenységet és a rendszerben a bíró egyedi döntésén van a hangsúly. A bírói béremelésnél, így az elfogadott ügyészi vezetői pótlékokkal párhuzamosan ún. **bírói pótlékkal** kell kiegészíteni minden bíró fizetését. Így az alapilletmény számításánál **az 1-es kiinduló szorzószám helyett 1,5 -ös szorzóval** kell indítani a fokozat sort, ami a versenyképes jövedelem egyik tényezője. Értelemszerűen elvileg ez, azt jelenti, hogy a szorzóban foglalt bírói pótlék juttatásként, a bírói illetményalap felét teszi ki. (2. melléklet)

- **Az előrelépés a szolgálati időben** 14 fizetési fokozatban történik, amely eddig a szorzók tekintetében 1,0-től 1,75 ig tartott, de a bírói életutat jobban tükrözi, ha az előlépés tényleges bérnövekményt hoz, ezért minden szolgálati időkategóriában **10%-ra emelkedik** egy lépés. Így az előrelépés 1,5-től 2.8 ig terjed a fenti bírói pótlék 0,5 koefficiense beiktatásával. 2. melléklet (Ügyészi területen ez így, akkor 1,-2,3 közé esik, hisz ott a függeltenségi felelősség nem jellemző, azaz bírói pótlék nem, de a vezetői felelősségért járó magas pótlék jelen van.)

- **A beosztási pótlék mértéke** tovább növekedne szintenként: 25, - 50 - 60 - 90%-ra míg, a címzetes bírói cím pótléka felfelé törvényszéki szinttől 40/55/ 75% lenne.

- **A vezetői pótlék összege** az eredeti táblázat szerint az ügyészi javaslatához kötődne azzal, hogy annak mértéke az ügyészi alatt marad. (3. melléklet)

- **Minden egyéb pótlék összegét,** együttes mértékében úgy kell meghatározni, hogy az nem lehet több az illetményalap 40%-ánál. Az egyes pótlékok mértékének bértorzító hatását is kezelni kell normatív szabályozással.

- **A tisztviselői karban** a nem szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselők külön, 10% pótlékban részesülnek.

3. lépés 2021. január 1. napjától

- **A bírói illetményalap számításánál** a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,6 ról 1,7-re emelkedne közelítve visegrádi országok átlagát.

- **A bírói beosztási pótlék** bírósági szintenként elérné a végleges mértéket, így "megérné feljebb lépni és jobb lenne a motiváló erő" , ezért szintenként összege a bírói illetményalap 30/65/85/110 %, míg a címzetes 50/75/95 %-ra nőne.

- **A jubileumi jutalom** új szabályai szerint 15/1, 20/2, 25/3, 30/4, 35/5, 40/6 és 45/7 havi bontásban a bíróságon számított szolgálati idő alapján az adott év betöltése mellett az adott havi mértékű illetmény illeti meg a bírósági dolgozót. (Ez az ügyészi és tisztviselői szférában is alkalmazható.)

- A **KIT** minden a bírósági rendszerre érvényes általános munkavállalói kedvezménye belép a XX. törvényi fejezet szerint

4. lépés 2022. január 1. napjától **A bírói illetményalap számításánál** a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,7 ről 1,75-re emelkedik.

Szövegszerű jogszabálmódosító javaslat:

- ahol, az aláhúzott, dőlt betűs, félkövér szöveg az új rendelkezés, áthúzott kerül hatályonkívül helyezésre-

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény az ..... számú törvény javaslattal az alábbiakban módosul:

.....

1.§. A Bjt. 63. A bíró illetménye...

A Bjt. 168. § A bíró illetménye alapilletményből, továbbá pótlékból tevődik össze. A **bírói pótlék**, a beosztási pótlék, a vezetői pótlék és a címpótlék alapilletmény jellegű.

.....

2.§. 64. A bírói illetményalap és a bíró alapilletménye

169. § (1) A bíró alapilletményét az e törvény szerint számított szolgálati ideje alapján, a bírói illetményalap és a törvény 2. mellékletében fizetési fokozatonként meghatározott szorzószámok szorzataként kell megállapítani,

~~(2) A bírói illetményalapot évenként a központi költségvetésről szóló törvény határozza meg úgy, hogy annak összege az előző évi összegnél nem lehet alacsonyabb.~~

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hat tizedszeresének (1,6) megfelelő összeg.

(3) A bírói illetményalap összege az előző évi összegnél nem lehet alacsonyabb.

.....

3.§. 172. § ....

(2) Szolgálati időként kell figyelembe venni a kinevezés előtt bírói és ügyészi szolgálati viszonyban töltött időt, **valamint a bíróságon vagy ügyészségen a titkári időszakot**, A bírói kinevezés előtt a jogi szakvizsgához kötött egyéb jogviszonyban vagy tevékenységgel eltöltött idő a szolgálati időbe részben vagy egészben beszámítható., **a bírói kinevezés előtt jogi szakvizsgához kötött tevékenység idejét a közigazgatásban, míg egyéb jogviszonyban jogi szakvizsgához kötött munka esetén annak legalább 50%-át kell beszámítani.**

4.§. 65. A beosztási pótlék és a címpótlék

173. § ....

(2) A beosztási pótlék összege a bírói illetményalap összegének

a) a járásbírósági bírónál 40, **25**,

b) ¹⁵⁵ a közigazgatási és munkaügyi bírósági bírónál 45, **50**,

c) a törvényszéki bírónál 20, **50**,

d) az ítéltábla bírójánál 40, **60**,

e) a Kúria bírójánál 60 **90** százaléka.

(3) A munkaügyi bíró a törvényszéki bíróval esik egy tekintet alá.

5.§. 174. § (1) Kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés .....

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a ~~20~~ **40** százalékát, a címzetes táblabíró a ~~30~~ **55** százalékát, a címzetes kúriai bíró az ~~50~~ **75** százalékát, a kúriai tanácsos a ~~70~~ **95** százalékát kitevő összegre jogosult...

(4) Az OBH elnöke – a kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítésű bíró részére, járásbíró esetén legalább 30 évi tényleges bírói gyakorlattal eltöltött idő után „címzetes táblabíró” címet adományoz.

(5) Az OBT a törvényszéki és táblabírák közül aki legalább 25 évi tényleges bíró gyakorlattal rendelkezik és a törvényszéken legalább 20 évi, az ítélőtáblán 16 éve teljesít szolgálatot „címzetes kúriai bíró” címben részesíthet. Ilyen cím összesen 16 fő részére adományozható.

(6) A (4) bekezdésben írt minősítését a (4) és (5) bekezdés szerint elért fenti címekben részesült bíró, ha minősítése a fenti szint alá kerül, akkor a cím viselésére jogosultsága nem szűnik meg, azonban a címért járó címpótlék a minősítés megváltozásától nem illeti meg.

.....

6.§. 66. A vezetői pótlék

176. § (1) A bírósági vezetői pótléokra a **3. mellékletben foglaltak szerint jogosult.**

177. § (1) A vezetői pótlék összegének a megállapítása szempontjából a kiemelt járásbírószék elnöke és elnökhelyettese a törvényszék elnökével és elnökhelyettesével, **vezetői pótlékát a 3. melléklethez képest további 20%-kal,** csoportvezetőjének, a nagyobb járásbírószék elnökével, csoportvezető-helyettesének **15-15%-kal is növelni kell,** is joga kisebb járásbírószék elnökével azonos beosztásúnak minősül.

(1a) A Fővárosi Törvényszék elnökhelyettese, kollégiumvezetője, a Budapest Környéki Törvényszék elnöke, vezetői pótlékát a 3. melléklethez képest további 20-20%-kal, a 100 fő tényleges bírói létszámú törvényszékek elnökének, valamint a Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesének vezetői pótlékát további 15-15% -kal növelni kell.

(1b) A Fővárosi törvényszék, a Budapest környéki törvényszék Bírói tanácsának elnöke és elnökhelyettese a 3. mellékletben írtakon felül további 10-10% vezetői pótléokra is jogosult.

.....

7.§. ....68. A kiegészítő pótlék és a képzettségi pótlék

181. § (1) A munkáltatói jogkör gyakorlója .....

(2) A kiegészítő pótlék összege az illetményalap öt százalékától harminc százalékáig terjedhet, és több feladat teljesítése esetén sem haladhatja meg az illetményalap negyven százalékát.

8.§

182. § (1) ....

(2) A képzettségi pótlék összege – **képzettségi jogcímenként** - az illetményalap tíz százalékáa. **A 182.§-ban** írt képzettségi pótlék összege **a bírói illetményalap harminc százalékáig terjedhet.**

9.§.

182/A.§. A 181-182.§-ban meghatározott pótlékok együttes összege a bírói illetményalap negyven százalékát nem haladhatja meg.

10.§. 69. Egyéb javadalmazások, kedvezmények és költségtérítések

184. § (1) A bíró **15, 20,** 25, 30, 35, illetve 40, **illetve 45** év szolgálati idő után jubileumi jutalomra jogosult.

(2) A jubileumi jutalom **15 év szolgálati idő után a bíró 1 havi, 20 év szolgálati idő után 2 havi,** 25 év szolgálati idő után a bíró 3 havi, 30 év után a **3 négy**havi, 35 év után **négyhavi** ~~5~~, 40 év után az ~~5~~ **6**havi, **45 év után 7 havi** illetménye.

.....

(5) A jubileumi jutalom jogosultsági idejének számításánál a bírósági szolgálatban töltött időt 1,2 szorzóval kell figyelembe venni.

(5) **(6)** Ha a jubileumi jutalomra jogosító idők számítása során azonos időszakra több jogviszonyt is figyelembe lehetne venni, közülük csak egy jogviszony számítható be.

(6) **(7)** Ha a bíró bármely korábbi foglalkoztatási jogviszonyában jubileumi jutalomban részesült, az ugyanazon fokozat szerinti jutalom ismételt nem illeti meg.

(7) **(8)** A bíró részére – ha bírói szolgálati viszonya nyugállományba vonulása miatt szűnik meg – ki kell fizetni.

11.§. 189/B.§. A bíró részére négyévente egyszer tizenöt nap – a szabadságon felüli – fizetett, valamint azon túl fizetés nélküli alkotói szabadságot biztosíthat valamely képzettség, szakképzettség, végzettség, szakvizsga, valamint tudományos fokozat megszerzése céljából.

12.§. 189/C.§. A bírót is megilletik a Kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény XX. Fejezet "A gyermeket nevelő és családot alapító kormánytisztviselőkre vonatkozó kiegészítő rendelkezések" azzal, hogy az érdekképviselőkkel együttműködve az OBH elnöke e kedvezmények igénybe vételéről szabályzatot alkot.

13.§. Átmeneti rendelkezések.

(1) A Bjt 173.§-ának alábbi szövege 2019. július 1. napján lép hatályba:

173. § ..

a) a járásbírósági bírónál ~~40,~~**20,**

b) ¹⁵⁵ a közigazgatási és munkaügyi bírósági bírónál ~~45,~~**35,**

- c) a törvényszéki bírónál ~~20~~, **35**,
 d) az ítélőtábla bírójánál ~~40~~, **50**,
 e) a Kúria bírójánál ~~60~~ **80** százaléka.

(2)

174.§. (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a ~~20~~ **35** százalékát, a címzetes táblabíró a ~~30~~ **40** százalékát, a címzetes kúriai bíró az ~~50~~ **70** százalékát, a kúriai tanácsos a ~~70~~ **85** százalékát kitevő összegre jogosult.

(3) A bírákat 2018. szeptember 1. napjától egy összegben megilleti 2019. július 1. napjáig a tényleges szolgálati szintjükkel azonos szinten emelt ügyészi beosztási pótlék és az annak megfelelő szintű bírói beosztási pótlék különbözete.

(4) A bíró beosztását a 2018. szeptember 1. napján betöltött szolgálati beosztása szerinti kell figyelembe venni. A bíró 2018. szeptember 1-től 2019. július 1-ig terjedő időszakban történt beosztás változását attól a naptól figyelembe kell venni, amikor az bekövetkezett és akkortól az emelt pótlék a különbözet-számítás alapja. A bíró pótlékkülönbözete számítására a 175.§. rendelkezései is irányadóak.

14. §. A Bjt 2. melléklet szövege 2019. november 1. napján az alábbi módosításokkal lép hatályba.

2. melléklet a 2011. évi CLXII. törvényhez

A bírák alapilletménye a különböző fizetési fokozatokban

A		B	
1.	Fizetési fokozatok	Szorzószámok	
2.	1.	~~1,00~~	<u>1,5</u>
3.	2.	~~1,10~~	<u>1,6</u>
4.	3.	~~1,20~~	<u>1,7</u>
5.	4.	~~1,25~~	<u>1,8</u>
6.	5.	~~1,30~~	<u>1,9</u>
7.	6.	~~1,35~~	<u>2,0</u>
8.	7.	~~1,40~~	<u>2,1</u>
9.	8.	~~1,45~~	<u>2,2</u>
10.	9.	~~1,50~~	<u>2,3</u>
11.	10.	~~1,55~~	<u>2,4</u>
12.	11.	~~1,60~~	<u>2,5</u>
13.	12.	~~1,65~~	<u>2,6</u>
14.	13.	~~1,70~~	<u>2,7</u>
15.	14.	~~1,75~~	<u>2,8</u>

15.§.

A Bjt. 3. melléklete 2019. november 1. napján az alábbi módosításokkal lép hatályba.

A vezetői pótlék a bírói illetményalap százalékában C oszlop.

	A	B	C
1.	A vezetői munkakörök	Százalék	
2.	A Kúria elnökhelyettese	80	<u>300</u>
3.	<u>A Fővárosi Törvényszék elnöke</u>	60	<u>200</u>
3.	Az ítéletábla elnöke	60	<u>150</u>
4.	<u>A Kúria kollégiumvezetője és főtitkára</u> A Fővárosi Törvényszék elnöke		
5.	<u>A Kúria kollégiumvezető -helyettese</u> <u>A Kúria főtitkár helyettese</u>	50	<u>120</u>
6..	<u>Az ítéletábla elnöke</u> <u>A törvényszék elnöke</u> <u>A Fővárosi Törvényszék elnökhelyettese</u> <u>OBT elnöke</u>	60	<u>100</u>
4.	<u>Az ítéletábla elnökhelyettese</u>	50	<u>80</u>
7.	<u>Az ítéletábla kollégiumvezetője</u> <u>Fővárosi Törvényszék kollégiumvezetője</u> <u>A törvényszék elnökhelyettese</u> <u>A törvényszék kollégiumvezetője</u> <u>OBT tagja</u> A Kúria kollégiumvezető-helyettese és főtitkár-helyettese A törvényszék elnöke		
5.	<u>Az ítéletábla kollégiumvezető-helyettese</u>	45	<u>65</u>
8.	<u>Fővárosi Törvényszék kollégiumvezető- helyettese</u> A Kúria tanácselnöke Az ítéletábla kollégiumvezetője A Fővárosi Törvényszék elnökhelyettese		
6.	<u>A Kúria tanácselnöke</u>	40	<u>60</u>
9	<u>Az ítéletábla kollégiumvezető-helyettese</u> <u>Nagyobb járásbírószék elnöke</u>		
7.	Az ítéletábla tanácselnöke	35	<u>50</u>
10	<u>A törvényszék csoportvezetője</u> <u>A nagyobb járásbírószék elnökhelyettese</u>		

A Fővárosi Törvényszék-
kollégiumvezetője
A törvényszék elnökhelyettese

11 Az ítélőtábla tanácselnöke **40**

8. A Fővárosi Törvényszék kollégiumvezető-
12 helyettese 30 **35**

A törvényszék kollégiumvezetője

Kisebb járásbíróság elnöke

9. A törvényszék kollégiumvezető-helyettese 25 30

13 A törvényszék tanácselnöke

A törvényszék csoportvezető-helyettese

**Ítéltábla, törvényszék Bírói Tanácsának
elnöke**

A nagyobb járásbíróság elnökhelyettese

A kisebb járásbíróság elnöke

10 A törvényszék csoportvezető-helyettese 20 **25**

14 A nagyobb járásbíróság csoportvezetője

A kisebb járásbíróság elnökhelyettese

11 A nagyobb járásbíróság csoportvezető-
15 helyettese 15 **20**

Ítéltábla, törvényszék Bírói Tanácsának
elnökhelyettese

**16.§.(1) A Bjt. 169.§-ának (2) bekezdése 2021. január 1. napján az alábbiakban
módosul:**

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra megállapított képviselői tiszteletdíj havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyév megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hat-tizedszeresének (1,6) **hét tizedszeresének (1,7)** megfelelő összeg.

(2) A Bjt 173.§-ának alábbi szövege 2021. január 1. napján lép hatályba:

173. § (1) ...

(2) A beosztási pótlék összege a bírói illetményalap összegének

a) a járásbírósági bírónál ~~25,~~**30,**

b) ~~155~~ a közigazgatási bírónál 50,**65,**

c) a törvényszéki bírónál-50,**65,**

d) az ítélőtábla bírójánál-50,**85,**

e) a Kúria bírójánál 80 **110** százalékára.

(2) 174.§. (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a ~~35~~ **50 százalékát, a címzetes táblabíró a 40 **75** százalékát, a címzetes kúriai bíró az 80 **95** százalékát, a kúriai tanácsos a 85 **115****

százalékát kitevő összegre jogosult.

17.§. A Bjt. 169.§-ának (2) bekezdése 2022. január 1. napján az alábbiakban módosul:

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra megállapított képviselői tiszteletdíj havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hét-tizedszeresének **(1,7) hetvenöt századszorosának (1,75)** megfelelő összeg.

18.§. Az Iasz 99. § -a az alábbi bekezdéssel egészül ki:

(2a) A nem szakirányú felsőfokú iskolai végzettséggel vagy a munkakörére meghatározott szakirányú felsőfokú szakképesítéssel rendelkező igazságügyi alkalmazottat, ha nem sorolták be a III. fizetési osztályba a bírói illetményalap 10%-át kitevő juttatásra jogosult, amely besorolásán felül illeti meg.

19.§. (1) Az Iasz 118. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: Az igazságügyi alkalmazott 25, 30, 35, illetve 40 év igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszony után jubileumi jutalomra jogosult. **Az igazságügyi alkalmazott 15, 20, 25, 30, 35, 40 illetve 45 év igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszony után jubileumi jutalomra jogosult.**

(2) **Az Iasz 118. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:**

(2) A jubileumi jutalom 25 év szolgálati viszony után az igazságügyi alkalmazott kéthavi, 30 év után háromhavi, 35 év után négyhavi, 40 év után öthavi illetménye.

(2) A jubileumi jutalom 15 év szolgálati viszony után az igazságügyi alkalmazott egyhavi, 20 év szolgálati idő után kéthavi, 25 év után háromhavi, 30 év után négyhavi, 35 év után öthavi, 40 év után hathavi, 45 év után héthavi illetmény.

(2a) A jubileumi jutalom jogosultsági idejének számításánál a bírósági szolgálatban töltött időt 1,2 szorzóval kell figyelembe venni.

(3) Az igazságügyi alkalmazott részére – ha nyugdíjazáskor szolgálati viszonya megszűnik – ki kell fizetni

....

c) a 35, 40, **45** év szolgálati viszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből három év vagy ennél kevesebb van hátra.

(3) Az Iasz 121. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

d) szociális, és temetési segély, családalapítási támogatás,

A szociális támogatásokon túl, az igazságügyi alkalmazottat is megilletik a Kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény XX. Fejezet "A gyermeket nevelő és családot alapító kormánytisztviselőkre vonatkozó kiegészítő rendelkezések" azzal, hogy az érdekképviselőkkel együttműködve az OBH elnöke e kedvezmények igénybe vételéről szabályzatot alkot.

20.§. E törvény rendelkezései 2019. november 1-én lépnek hatályba, kivéve a 3. és 13. és 18.§-okat melyek 2019. július 1-én, valamint a 10,11,16.,19. §. 2021. január 1-én, illetőleg a 17. §. 2022. január 1-től hatályos.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1-2. §-hoz

A bírói javadalmazás összetevőiben annyi változás történik, hogy a szolgálati időhöz kötött fizetési fokozatok szorzószáma a bírói pótlékként elnevezett 0,5-ös növelési szorzószámrészt is tartalmazza, vagyis ez is bírói alapilletmény összetevője lesz. Mindezt azért, mert a bírósági rendszerben a bírón van a hangsúly, így a bérrendszerben is az ítélkező bírón legyen. Így az alapilletmény kiszámításánál az illetményalapot e számmal növelt összeggel – jelesül az első fokozatban $1 + 0,5 = 1,5$ - kell szorozni és így tovább a 14. fokozatig.

Belép az új bírói illetményalap számítás is, amely más hatalmi ágaknál, parlament⁷, számvevőszék⁸, NAV⁹, stb az laszban¹⁰ is már elfogadott fogalom. Itt a kiindulópont a "nemzetgazdasági átlagkereset" meghatározott időszakban számítva hivatalos szerv (KSH) adatai alapján és ez mivel követi a gazdasági folyamatokat megoldást ajánl a béralap valorizációjára is.

Az illetményalap számításnál, jelenleg a költségvetési törvény alapján 453.330.-Ft a bírói illetményalap és a nemzetgazdasági átlagkereset 297.000.-Ft volt múlt évben. A bíró bérek értékét, társadalmi szinten, mind itthon, mind külföldön folyamatosan mérik. Ez a nemzetgazdasági átlagkeresethez való viszonyában jól meghatározható. Ma Magyarországon ez rendkívül alacsony 1,33-szoros, míg a visegrádi négyeknél az átlag több mint 2,275 így, ha a magyar nemzetgazdasági átlagkeresetet 1,6 koeficienssel szorozzuk és a 0,5-ös bírói pótlékkal a visegrádi átlagszintre érünk. Így, már összehasonlíthatóvá válik a más hatalmi ágaknál kialakított kiindulási bérekkel a bírák alapbére. Ez a már másutt jól használt tényező.

Az 3. §-hoz

Az első bírói besorolásnál, a folyamatban volt és folyó perekben a szolgálati idő teljes beszámítására irányultak a bírói kezdeményezések. A MABIE álláspont szerint is a bíróságon titkárként eltöltött idő teljes szolgálati időbe való beszámítása indokolt, míg a nem bírósági területeken megszerzett ilyen tapasztalat, vagyis jogi szakvizsgához kötött munkakör betöltésénél a szolgálati idő számítása – a munkák bírói tevékenységtől való teljes eltérősége okán - normatív szabályozást kívánnak.

7 2012. évi XXXVI. törvény 104.§ (1) bekezdés

8 2011. évi LVI törvény 21.§.(1) bekezdés

9 2010. évi CXXII. törvény 26.§. (3) bekezdés

10 1997. évi LXVIII. törvény 98.§ (3) bekezdés

Az 4. és a 13. §-hoz

A járási, törvényszéki, táblai és kúriai beosztási pótlék összege 10, 15, 10, 20% -os növelésre kerül – az ügyészi emelés szerint - vagyis a járási-kerületi szinten 20, törvényszéki szinten 35, táblai szintén 50 és kúriai szinten 80% a beosztási pótlék. A címzetes bírói cím adott szinteken lévő pótlék összege is ehhez kerül hozzáigazításra. Ez a pótlék mérték a gyakorlatban a bírák véleménye, de az igazgatás terén szerzett tapasztalatok alapján sem ösztönző, így azt növelni kell. Ez a rendelkezés már 2019. júliusában hatályba lép.

5.§. -hoz

A címzetes bírói cím immár a horizontális életpálya elemeként két szintre is elérhető. Ez komoly motiváló tényező. Így a címzetes második pótléklépés feltételei alapján, aki legalább kiváló minősítésű vagy azzá válik mindaddig míg ezzel rendelkezik járásbíró esetén 30 év bírósági szolgálat után automatikusan az OBH elnöke részesíti ebben az elismerésben. Míg meghatározott feltételek mellett a törvényszéki és táblabírák közül hosszú szolgálat után címzetes kúriai bírói címet adományozhat az OBT a Bszi. 103.§. (3) f.) pont alapján. Ennek száma maximum 16 fő. A javaslat rendelkezik a címjogosultságok változásáról is. Ez az intézmény a magyar bíróságok klasszikus időszakában a századfordulón már így működött.

6.§. és 15.§. -hoz

A bírósági vezetői pótlékok kiigazítása is szükséges, amelyek mértékét a 3. számú melléklet tartalmazza. Itt az a sajátosság kerül nagy nyomatékkal figyelembe vételre, hogy a bíróságokon a bírói tevékenységé a döntő szerep, az ügyészi rendszerhez képest, ahol a vezetői felelősség jóval magasabb szinten szervezett. Ám a javasolt korrekció, követi az ügyészi szakmai irányokat azzal, hogy a tábla és törvényszéki elnöki szinttel azonos ügyészi vezetői pótlékot a bírói szolgálati idő besorolásnál alkalmazott 0,5 -ös bírói pótlék tényezővel csökkenteni indokolt, ezáltal kiegyenlíteni a felelősségi hangsúlyt. A 0,5 -öt az alapilletmény részeként minden bíró kapja a magas vezetőit csak az ügyész, így az ügyészivel szemben ezen a szinten a bírósági igazgatási vezetők pótlékának kiinduló mértéke a 100%, szemben az ügyészi 150%-kal. Ez a javaslat súlypontja a MABIE januári országos választmányán elhangzott véleményekre tekintettel. Egyébként a vezetői pótlék összege az OBH elnöki javaslathoz közelít azzal, hogy a javadalmazás emelkedésnek nem neuralgikus pontja ez a pótlék és egy nagy vezetői béremelés nem oldja meg a bíróit sem. Ez nem azt jelenti, hogy nem szükséges, de nem olyan mértékben, mint az ügyészségen ugyanis ott a vezető a szakmai és bizonyos szinteken a teljes menedzsmenti felelősséget tartja kezében. Ehhez képest a bíróságokon a felelősség az egyéni bírói döntésekben rejlik.

Míg az egyéb vezetői pótlékok a bírák véleménye alapján képviselt állásponton nyugszanak azzal, hogy az országosan nagy bíróságok vezetőinek pótlékát kis mértékben el kell téríteni a táblázathoz képest. Az OBH-ra vonatkozó vezetői pótlékok

mértékét az OBH elnöke álláspontját tisztelve, erői javaslatunk nem szól. A kúriai tekinteteket egyeztettük. Így mint súlypont a törvényszéki és ítélőtáblai elnök vezetői pótléka 100, az elnökhelyettes és kollégiumvezető 80% lenne, minden más ehhez a súlyozáshoz kapcsolódik.

A bírói önigazgatás folyamatosan közreműködik a bíróságok igazgatásában, így a függetlenségük védelme és egyre növekvő munkájuk és felelősségük miatt a törvényszéki és ítélőtáblai bírói tanács elnöke 30, elnökhelyettese 20% pótlékban részesül. Az OBT tagjait megválasztásuktól 80%, elnökét 100% pótlék illeti meg, hisz száz milliárd Ft feletti költségvetés személyi és tárgyi feltételei irányítóját ellenőrzik és ez a felelősség óriási, munka rendkívül összetett a napi bírói teendők mellett. Látható, hogy karrierjüket nemcsak arra a 6 évre tették félre, hanem annál hosszabb távon így, mint minden más állami területen az ellenőrző központi szerv működésében való részvétel jelentős tiszteletdíjra itt, pedig vezetői pótléka jogosít.

7-9.§- okhoz

A Bjt-ben szabályozott minden egyéb pótlék összegét, amely adható kategóriában marad például képzettségi, nyelv és központi kirendelési pótlék, a bérarányok és a feladatok felelősségi skálája miatt nem lehet növelni, hisz ez a bírói befolyásolhatóságot érinti, ugyanis ez a vezetők saját ellenőrizetlen jogkörévé is válhat. A meglévő értékek, pontosításokkal megfelelők és megszüntetésük sem indokolt. Ráadásul, hogy bérfeszültséget se okozzon indokolt normatív szabályozás és ezek együttes mértéke nem lehet több továbbra sem az illetményalap 40%-ánál.

10.§-hoz

A Bjt. 69. címe kapcsán az egyéb javadalmazások, kedvezmények és költségtérítések között a legfontosabb változás a törzsgárda jobb megbecsülését több alkalomra magasabb havi bér juttatással ellátott jubileumi jutalom. Ezt követi le a Bjt és az lasz. módosítása is, amely az ügyészségi szférában is jól alkalmazható.

A jubileumi jutalom új szabályai szerint 15 év szolgálati idő után egy havi bér járna, (15/1), míg 5 évente ez a következőképpen alakulhatna : 20/2 25/3 30/4 35/5, 40/6 és 45/7 havi bér összegben. E fentiek szerinti bontásban a bíróságon számított szolgálati idő alapján az adott szolgálati év betöltése mellett az adott havi mértékű illetmény illeti meg a bírósági dolgozót, bírót és minden alkalmazottat, mint közigazgatás és a parlament hivatala tekintetében is. Nyilván az ügyészi szolgálati időnél is kiemelhető az, hogy minden bíróságon töltött szolgálati év 1,2 szorzóval számítandó a jubileumi jutalom időfaktorába, tehát az ügyészi javadalmazásnál is alkalmazható e tétel.

11. és a 12.§. -hoz

A kormányzati Igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény XX. fejezetében a család és gyermekvállalást segítő rendelkezéseket a bírák és bírósági dolgozók részére is értelemszerűen biztosítani kell, így a Kormányprogramhoz igazodóan e szabályok is beépülnének a Bjt-be és az lasz-ba is.

Ennek konkrét adaptálható szabályait a bírósági szférára az érdekképviseltekkel együttműködve az OBH elnöke határozhatja meg. (Ez az ügyészégi szolgálati viszony tekintetében is kompatibilis.)

13.§. -hoz

A javadalmazás emelés 1. lépéseként - 2019. július 1.napjától az ügyészi 2018. szeptember 1. napjától volt beosztási pótlékemelését kompenzálni kell. A kegyenlítés hatásának 2019. július 1. napjával jelentkeznie kell. Két tényezőtől áll ez a kompenzáció 1./ 10 hónapi beosztási pótlékot egy összegben minden bírónak tényleges beosztása szerint meg kell kapnia, 2./ egyben növekszik a bírák beosztási pótléka is az ügyészi szerint. Majd a bírói beosztási pótlék összesen két lépcsőben a 4., 13. és 16.§. szerint alakul. (Ezutóbbi az ügyészégi rendszerben is adaptálható.)

14.§- hoz

A szolgálati idő alapján lévő előrelépés 14 fizetési fokozata, amely eddig 1,0-1,75 ig tartott a bírói illetményalap szorzatában most változik, mert a bírói életút értékét jobban tükrözi, ha az előrelépés valódi anyagi előny, ezért minden kategóriában 10% indokolt, hogy e növekedés bekövetkezzék. Így 1,0 – 2.3 ig terjed a fenti keret, ám ennek mértékébe azt a 0,5 bírói pótlékot is beszámolva 1,5 -2,8 lesz a szolgálati időpótlék skálája. Ezt mutatja a 2. számú melléklet . Ügyészi területen is adaptálható ez a rendelkezés amely, így akkor 1,-2,3 közé eshetne a bírói pótlék hiánya okán.

15.§-hoz

A vezetői pótlék mértékét a táblázat a törvény 3. melléklete tartalmazza, amelyet egyéb módosító szabályok is finomhangolnak a 6.§-ban.

16.§-hoz

A javadalmazás emelés 3. lépésében 2021. január 1. napjától a bírói illetményalap számításánál a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,6 ról 1,7-re emelkedne. A beosztási pótlék mértéke az ügyész kompenzációs első lépés után tovább növekedne – a fenti indokok alapján – 2019. november 1. napjától a járásbírói szinttől a kúriai szintig a következőképpen : 25, - 50 - 60 - 90%-ra míg, a címzetes hozzá igazodik. Ám ez még nem tükrözi és teszi motiválttá illetve ismeri el a magasabb szakmai szinten dolgozó bírák közti különbséget, így a 3. lépésben 2021. január 1. napjától a bírói beosztási pótlék bírósági szintenként elérné a végleges mértéket. Ma ezek miatt nem akarnak a jó képességű bírák magasabb szintre pályázni a felelősség növekvő súlya mellett. Ezt ki kell küszöbölni ezért, a beosztási pótlékok felfelé járásbírói szinttől 30/65/85/110 %ra emelkednek, míg a címzetes bírói törvényszéki szinttől felfelé 50/75/90 % lenne. Ezáltal a közigazgatási bírói tevékenység elismertsége is jobban hangsúlyódná, hisz a törvényszéki bíróival azonos a beosztás meghatározása. Megjegyzendő, hogy a tábla és törvényszéki szint közti szerényebb különbség az adott feladat hasonlósága okán nem indokolt nagyobb mértékben.

17.§-hoz

A javadalmazás emelés 4. lépésében 2022. január 1. napjától a bírói illetményalap számításánál a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,7 ről 1,75-re emelkedve és így érné el végleges mértékét. Így a valorizációs pont mellett ez a koefficiens, mint folyamatos korrekció jobban tükrözi bírói és egyben az ügyész javadalmazás társadalmi értékét.

18.§-hoz

A tisztviselői karban a nem szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselők a korábbi béremelés kapcsán e magasabb végzettségük elismertségi bérelőnyét, ami a munkában mindenképpen hasznos elveszítették. Visszaestek a középfokú tisztviselő szintjére, amely nem kívánatos következményeket hozott, és a hatályosulás fontos tapasztalata, így ez korrekcióra szorul., ezért az érintettek 10% pótlékban részesülnek a mindenkori bírói illetményalap mértékében számítva. Ez nem érinti a bérbesorolási kategóriájuk keretét, vagyis ez, attól független.

19.§ -hoz

Az lasz. hatálya alá tartozó alkalmazottak jubileumi jutalmának, a KIT által nyújtott családalapítási és gyermeknevelési kedvezményeknek az lasz. szerinti visszatükrözését is követi a javaslat, a Bjt-hez hasonlóan.

20.§-hoz

E szakasz tartalmazza az általános hatályba léptető rendelkezéseket a négy lépcsős felosztás szerint. A jelentős előre lépés bevezetése már 2019. novembertől indokolt, mivel költségvetéstechnikai okai mellett már, így is jelentős a lemaradás más hatalmi ágakhoz képest, ahol az elhatározás és a hatályba lépés között csak pár hónap telt el. A közigazgatási bírák már novemberben szolgálati feladataikat végzik és a bírói kar tovább nem várhat, anyagi helyzete az alkotmányos alapértékeket veszélyezteti, de nincs komoly gazdasági vagy egyéb indok arra, hogy 2020-ig várni kelljen.

Magyar Bírói Egyesület